

Tid, dette gode Forhold er tilstede, men naar det nu her hedder, at det skal være de Udgifter, der hidtil ere blevne udrede til Præsternes Lønning, saa vilde jo alle de Delsler, der saaledes havde fundet Sted paa Grund af, at man særdeles yndede Præsten, deri være indbefattede, og det kan dog ikke være Meningen. — Jeg har blot villet henlede Opmærksomheden herpaa, for om det muligt kunde blive taget under nærmere Overveelse paa et andet Sted.

**Ministeren for Kirke- og Under-
viisningsvæsenet:** Da Lovudkastet blev forelagt dette Thing, havde det mere Charakteren af en Forandring med Hensyn til Præsternes Lønning, hvilken Charakter det for en stor Deel har tabt ved Behandlingen her, idet der nu kun er Tale om en Convertering af Smaaarebsefen. Jeg maa aldeles tiltræde den Mening, at Lovforslaget desuagtet har sin Betydning. Der er ikke Noget, der i den Grad har givet Anledning til Meningsforskjellighed, som disse Smaaarebsefer, om nemlig, som en æret Tale har berørt, disse Afgifter vare frivillige, eller om der paahvilede Bedkommende en Forpligtelse i saa Henseende. Spørgsmaalet om, hvorvidt der paahviler Bedkommende nogen Forpligtelse, er netop Spørgsmaalet, om Smaaarebsefen i lang Tid har været ydet; har den nemlig været udredet fra Arilds Tid, er det afgjort, at denne Rettighed tilkommer Præsten. Derimod forekommer det mig ikke at være tvivlsomt, at naar det har været en aldeles frivillig Ydelse, kunne Udtrykkene ikke give Anledning til at troe, at der herved skulde være skabt nogen Ret for Præsten. Jeg sætter altsaa, som sagt, Priis paa Lovforslaget og jeg skal, hvis jeg vedbliver at have med Forretningerne at gjøre, ikke i denne Lovs Udgivelse see nogensomhelst Forhindring for en videregaende Reform; tvertimod jeg skal betragte den som en Forberedelse for en saadan. Den Charakter, som Lovforslaget nu har faaet, gjør imidlertid, at det Spørgsmaal opstaar, om man ikke kunde

gaae noget videre i denne Retning, saaledes at man fik hele denne Tiendeafgift afløst uden Hensyn til, om den bliver udredet til Præsten eller ikke; jeg kan ikke nægte, at jeg under denne Sags yderligere Forhandling vil være villig til at gaae ind paa en saadan Forandring. Naar man kommer saa seent med saadanne Ytringer, bør man egentlig bede om Undskyldning. Grunden hertil er, at ved anden Behandling havde Udcastet en mere præstelig Charakter; det er jo først efter de Afstemninger, der da fandt Sted, at det nu har faaet en Smaaarebsefekarakter, og nu til tredie Behandling at stille et Forslag i den anthedede Retning forekom mig ikke at være passende. Jeg skal derfor anbefale det ærede Thing at stemme for Udcastet, som det nu foreligger, idet jeg vil bede om Tilgivelse, dersom det skulde hændes, at det kom tilbage i en noget forandret Skikkelse.

Norgaard: Ja, naar den ærede Minister har yttret, at disse Udgifter ikke vilde komme til at omfatte andre end dem, der vare udrede fra Arilds Tid, saa er jeg ganske enig med den ærede Minister; det er alene de Udgifter, som jeg meente, Loven skulde omfatte, og ikke andre tilfældige Udgifter; men det forekommer mig, at Hensigten ikke saa ganske opnaaes ved Udcastet, som det nu er. Det hedder jo ligefrem i § 2: „Den Smaaarebsef, der hidtil er bleven udredet til Præsterne“; altsaa ere alle Udgifter, saavel de, der ere ydede fra Arilds Tid, som de, der i rigeligt Maal ere ydede frivillig af Hensyn til den enkelte Præst, indbefattede derunder. Hvad den høitæredede Ministers Ytring angaaer om en Afsløsning ogsaa af andre Tiender, da vilde jeg meget ønske, at den ærede Minister vilde komme frem med et saadant Lovforslag, og jeg vil da, saafremt det falder i min Lod at have Sæde her, understøtte ham saameget som muligt for at fremme en sliq Afsløsning.